

Національний
банк України

*Проект постанови Правління Національного
банку України «Про внесення змін до
Положення про здійснення банками
фінансового моніторингу»*

Березень 2019 року

Введення в дію Закону України «Про валюту і валютні операції»

Закон передбачає:

- можливість відкриття нерезидентами рахунків в банках України;
- рівні умови для резидентів і нерезидентів здійснювати без обмежень валютні операції на території України;
- ризик-орієнтованість валютного нагляду.

Недопущення використання послуг банків для відмивання доходів, одержаних злочинних шляхом в Україні та за її межами з використанням компаній-оболонок.

Голова мета внесення Змін

Запровадження механізму виявлення серед юридичних осіб-нерезидентів компаній-оболонок

Мінімізація ризиків використання послуг банку компаніями-оболонками для відмивання доходів, одержаних злочинних шляхом в Україні та за її межами

Визначення «компанії-оболонки»

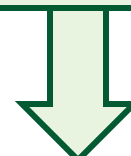
Компанія-оболонка - юридична особа-нерезидент, яка не здійснює фактичної господарської діяльності в країні реєстрації (відсутні достатні активи та/або працівники для здійснення відповідного виду господарської діяльності) та/або структура власності якої не дозволяє встановити реальних кінцевих бенефіціарних власників (контролерів)

Процедура виявлення компаній-оболонок

Банк **з урахуванням ризик-орієнтованих підходів** аналізує документи та/або інформацію стосовно:

- ✓ господарської діяльності нерезидента;
- ✓ фінансової звітності;
- ✓ руху товарів/виконання робіт;
- ✓ контрагентів клієнта;
- ✓ сплати податків;
- ✓ найму персоналу;
- ✓ наявності офісних/виробничих приміщень.

У разі підтвердження того, що клієнт є компанією-оболонкою або відмови в наданні банку необхідних документів/інформації, або у разі, якщо наданих документів недостатньо для проведення відповідного аналізу, банк встановлює такій юридичній особі – нерезиденту неприйнятно високий ризик та діє відповідно до вимог статті 10 Закону про запобігання.

На яких клієнтів не поширюються ці вимоги

Вимоги щодо аналізу інформації/документів не поширюються на юридичних осіб – нерезидентів, які є холдинговими компаніями або їх корпоративними підприємствами, за умови, що структура власності холдингової компанії є прозорою та дозволяє визначити кінцевих бенефіціарних власників (контролерів), та господарська діяльність такої юридичної особи дає можливість повного розуміння її характеру.

ПОРІВНЯЛЬНА ТАБЛИЦЯ

до проекту постанови Правління Національного банку України
“Про внесення змін до Положення про здійснення банками фінансового моніторингу”

Зміст положення (норми) чинного нормативно-правового акта	Зміст відповідного положення (норми) проекту нормативно-правового акта
I. Загальні положення	I. Загальні положення
<p>36) справа клієнта - справа з юридичного оформлення рахунку клієнта/справа клієнта, ідентифікація якого здійснюється також в інших передбачених Законом, Законом про банки та цим Положенням випадках, що містять надані клієнтом / представником клієнта / особою, від імені або за дорученням чи в інтересах якої проводиться фінансова операція, належним чином засвідчені копії документів, копії представлених ним/нею оригіналів офіційних документів та інші документи, що є підставою для ідентифікації, уточнення/додаткового уточнення інформації про клієнта, вивчення клієнта, у тому числі оцінки фінансового стану, з'ясування та підтвердження</p>	<p>10¹) компанія-оболонка – юридична особа-нерезидент, яка не здійснює фактичної господарської діяльності в країні реєстрації (відсутні достатні активи та/або працівники для здійснення відповідного виду господарської діяльності) та/або структура власності якої не дозволяє встановити реальних кінцевих бенефіціарних власників (контролерів);</p> <p>36) справа клієнта - справа з юридичного оформлення рахунку клієнта/справа клієнта, ідентифікація та верифікація якого здійснюється також в інших передбачених Законом, Законом про банки та цим Положенням випадках, що містять надані клієнтом / представником клієнта / особою, від імені або за дорученням чи в інтересах якої проводиться фінансова операція, належним чином засвідчені копії документів, копії представлених ним/нею оригіналів офіційних документів та інші документи, що є підставою для ідентифікації та верифікації, уточнення/додаткового уточнення інформації про клієнта, вивчення клієнта, у тому числі оцінки фінансового стану, з'ясування та підтвердження джерел походження коштів</p>

джерел походження коштів та активів, виконання інших вимог законодавства у сфері запобігання легалізації кримінальних доходів / фінансуванню тероризму (далі - документи щодо вивчення клієнта).	та активів, виконання інших вимог законодавства у сфері запобігання легалізації кримінальних доходів / фінансуванню тероризму (далі - документи щодо вивчення клієнта).
V. Порядок ідентифікації, верифікації та вивчення клієнтів	
54. Банк зобов'язаний визначити та встановити процедури отримання від клієнта відомостей про зміну інформації, що надавалася банку, у тому числі щодо кінцевих бенефіціарних власників (контролерів), зокрема шляхом устанавлення відповідних обов'язків у договорах про надання послуг банку.	54. Банк зобов'язаний визначити та встановити процедури отримання від клієнта відомостей про зміну інформації, що надавалася банку, у тому числі щодо кінцевих бенефіціарних власників (контролерів), зокрема шляхом устанавлення відповідних обов'язків у договорах про надання послуг банку.
	54¹. Банк зобов'язаний визначити та встановити умовами відповідних договорів порядок закриття рахунку клієнту банку на вимогу банку у випадках, передбачених статтею 10 Закону та статтею 64 Закону про банки.
55. Банк з метою здійснення ідентифікації та верифікації клієнтів/представника клієнта встановлює передбачені Законом і Законом про банки відомості в такому порядку: 1) у разі відкриття поточного, вкладного (депозитного), кореспондентського рахунку - відповідно до нормативно-правових актів Національного банку, що регулюють порядок відкриття відповідних рахунків; 2) у разі здійснення фізичною особою - ініціатором (платником) переказу, що здійснюється без відкриття рахунку	

на суму, що дорівнює чи перевищує 15000 гривень, або суму, еквівалентну за офіційним курсом гривні до іноземних валют і банківських металів зазначеній сумі, у тому числі в іноземній валюті, банківських металах, інших активах, але є меншою за суму, передбачену частиною першою статті 15 Закону, - уповноважений працівник банку робить у присутності цієї особи копії сторінок паспорта громадянина України / паспорта фізичної особи - нерезидента (або іншого документа, що посвідчує особу та відповідно до законодавства України може бути використаним на території України для укладення правочинів), які містять інформацію, визначену частиною дванадцятотою статті 9 Закону; якщо немає інформації, визначеної частиною дванадцятотою статті 9 Закону, про місце проживання (або місце перебування фізичної особи - резидента чи місце тимчасового перебування фізичної особи - нерезидента в Україні) та дату і місце народження - копію документа, що містить реєстраційний номер облікової картки платника податків України (або ідентифікаційний номер згідно з Державним реєстром фізичних осіб - платників податків та інших обов'язкових платежів) або номер (та за наявності - серію) паспорта громадянина України, у якому проставлено відмітку про відмову від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків України чи номер паспорта із записом про відмову від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків України в електронному безконтактному носії, або інших документів та/або інформації, одержаної від клієнта, що містять відомості про місце проживання (або місце перебування фізичної особи - резидента

чи місце тимчасового перебування фізичної особи - нерезидента в Україні);

3) у разі здійснення фізичною особою разової фінансової операції на значну суму, отримання в майновий найм (оренду) індивідуального банківського сейфа, що охороняється банком, надання коштів на умовах субординованого боргу - уповноважений працівник банку робить у присутності цієї особи копії сторінок паспорта громадянина України/паспорта фізичної особи - нерезидента (або іншого документа, що посвідчує особу та відповідно до законодавства України може бути використаним на території України для укладення правочинів), які містять прізвище, ім'я та (за наявності) по батькові, дату народження, фотокартку(и), що відповідає(ють) його вікові та дату(и) її (їх) вклеювання, номер паспорта громадянина України (або іншого документа, що посвідчує особу та відповідно до законодавства України може бути використаним на території України для укладення правочинів), дату видачі та найменування органу, що видав документ, інформацію про громадянство (якщо особа є нерезидентом), копію документа, що містить реєстраційний номер облікової картки платника податків України (або ідентифікаційний номер згідно з Державним реєстром фізичних осіб - платників податків та інших обов'язкових платежів) або номер (та за наявності - серію) паспорта громадянина України, у якому проставлено відмітку про відмову від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків України чи номер паспорта із записом про відмову від

прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків України в електронному безконтактному носії.

Копії документів, зазначених у підпунктах ~~2-та 3~~ цього пункту, засвідчуються підписами уповноваженого працівника банку та фізичної особи - клієнта банку як такі, що відповідають оригіналу;

У разі здійснення фінансової операції з переказу коштів без відкриття рахунку на суму, що дорівнює чи перевищує 15000 гривень, або суму, еквівалентну за офіційним курсом гривні до іноземних валют і банківських металів зазначеній сумі, у тому числі в іноземній валюті, банківських металах, інших активах, одиницях вартості, але є меншою за суму, передбачену частиною першою статті 15 Закону, надані клієнтом документи та/або інформація щодо ідентифікації можуть міститися в справі клієнта або в документах дня банку.

69. Анкета є внутрішнім документом в електронному вигляді банку і має містити всю інформацію, отриману банком за результатами ідентифікації, вивчення клієнта, уточнених даних щодо ідентифікації та вивчення клієнта, поглибленої перевірки клієнта, а також висновки банку щодо оцінки репутації клієнта та оцінки ризику клієнта із зазначенням дат здійснення таких оцінок.

Копії документів, зазначених у підпунктах **1-3 пункту 55 розділу V цього Положення**, засвідчуються підписами уповноваженого працівника банку та фізичної особи - клієнта банку як такі, що відповідають оригіналу;

У разі здійснення фінансової операції з переказу коштів без відкриття рахунку на суму, що дорівнює чи перевищує 15000 гривень, або суму, еквівалентну за офіційним курсом гривні до іноземних валют і банківських металів зазначеній сумі, у тому числі в іноземній валюті, банківських металах, інших активах, одиницях вартості, але є меншою за суму, передбачену частиною першою статті 15 Закону, надані клієнтом документи та/або інформація щодо ідентифікації **та верифікації** можуть міститися в справі клієнта або в документах дня банку.

69. Анкета є внутрішнім документом в електронному вигляді банку і має містити всю інформацію, отриману банком за результатами ідентифікації, **верифікації та** вивчення клієнта, уточнених даних щодо ідентифікації та вивчення клієнта, поглибленої перевірки клієнта, а також висновки банку щодо оцінки репутації клієнта та оцінки ризику клієнта із зазначенням дат здійснення таких оцінок.

<p>Банк уносить до анкети інформацію (дані), достовірність якої (яких) підтверджується наявними в банку документами щодо вивчення клієнта, іншими документами.</p>	<p>Банк уносить до анкети інформацію (дані), достовірність якої (яких) підтверджується наявними в банку документами щодо вивчення клієнта, інформацією, одержаною від клієнта (представника клієнта) та засвідченою ним, а також із інших джерел, якщо така інформація є публічною (відкритою).</p>
	<p>71¹. Банк із метою недопущення використання своїх послуг для відмивання доходів, одержаних злочинних шляхом в Україні та за її межами з використанням компаній-оболонки, та підтвердження того, що юридична особа – нерезидент не є компанією-оболонкою, зобов'язаний із урахуванням ризик-орієнтованих підходів проаналізувати документи та/або інформацію:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) що роз'яснюють(є) суть господарської діяльності юридичної особи - нерезидента; 2) про фінансову звітність, що підтверджена незалежним зовнішнім аудитом, яка розкриває суть та зміст фінансових операцій, що здійснюються клієнтом - юридичною особою-нерезидентом та дозволяє встановити відповідність прибутку (доходу)/обороту його господарській діяльності; 3) що підтверджують(є) фактичний рух товарів, надання послуг, виконання робіт під час здійснення господарської діяльності; 4) що підтверджують(є) ведення господарської діяльності основними контрагентами юридичної особи-нерезидента;

5) що підтверджують(є) сплату податку на прибуток (доходи) юридичною особою-нерезидентом;

б) що підтверджують(є) найм юридичною особою-нерезидентом осіб на умовах трудового договору (договору про найм персоналу або договору про надання послуг аутсорсингу), до посадових обов'язків яких належить організація та забезпечення здійснення господарської діяльності, з урахуванням відповідності таких обов'язків виду діяльності юридичної особи-нерезидента, обсягам його фінансових операцій.

7) що підтверджують(є) наявність виробничих/офісних приміщень, інших активів, достатніх для ведення юридичною особою – нерезидентом відповідного виду господарської діяльності (правовстановлюючий документ або договір оренди приміщення/устаткування).

Перелік документів/інформації, визначений у підпунктах 1-7 пункту 71¹ розділу V цього Положення, не є вичерпним. Банк має право самостійно, з урахуванням ризик-орієнтованих підходів, визначити обсяг та перелік необхідних документів/інформації, які є достатніми для підтвердження того, що юридична особа – нерезидент не є компанією - оболонкою.

Вимоги цього пункту не поширюються на юридичних осіб – нерезидентів, які є холдинговими компаніями або їх корпоративними підприємствами, за умови, що структура власності холдингової компанії є прозорою та дозволяє визначити кінцевих бенефіціарних власників (контролерів), та господарська діяльність такої юридичної особи дає можливість повного розуміння її характеру.

	<p>71². Банк за результатами здійсненого аналізу документів та/або інформації, зазначених у пункті 71¹ розділу V цього Положення та підтвердження того, що юридична особа – нерезидент є компанією-оболонкою, а також у випадку, якщо юридична особа - нерезидент відмовила банку в наданні необхідних для аналізу документів/інформації або у разі, якщо наданих документів недостатньо для проведення відповідного аналізу, встановлює такій юридичній особі - нерезиденту неприйнятно високий ризик та діє відповідно до вимог статті 10 Закону.</p>
	<p>71³. Банк стосовно клієнтів, які є контрагентами клієнта банку - юридичної особи-нерезидента, щодо якої відсутнє підтвердження, що вона не є компанією – оболонкою, вживає заходи, визначені в пункті 60 розділу V цього Положення.</p>
<p>IX. Порядок погодження призначення та звільнення відповідального працівника банку</p>	
<p>125. Банк має право призначити відповідальним працівником банку особу, яка відповідає вимогам статті 42 Закону про банки, нормативно-правового акта Національного банку, яким визначаються вимоги до ділової репутації та професійної придатності керівників банку, а також таким кваліфікаційним вимогам:</p>	<p>125. Банк має право призначити відповідальним працівником банку особу, яка відповідає вимогам статті 42 Закону про банки, нормативно-правового акта Національного банку, яким визначаються вимоги до ділової репутації та професійної придатності керівників банку, а також таким кваліфікаційним вимогам:</p>

<p>1) має стаж роботи в банківській системі, пов'язаний з діяльністю у сфері запобігання легалізації кримінальних доходів / фінансуванню тероризму не менше ніж три роки або стаж роботи на посаді керівника банку (підрозділу банку) за напрямом діяльності у сфері запобігання легалізації кримінальних доходів / фінансуванню тероризму не менше одного року;</p> <p>2) знає законодавство України у сфері запобігання легалізації кримінальних доходів / фінансуванню тероризму та міжнародні стандарти в цій сфері, а також володіє навичками щодо застосування в практичній діяльності вимог законодавства України та внутрішніх документів банку з питань фінансового моніторингу.</p>	<p>1) має стаж роботи в банківській системі, пов'язаний з діяльністю у сфері запобігання легалізації кримінальних доходів/фінансуванню тероризму, або стаж роботи на керівній посаді в спеціально уповноваженому органі, пов'язаний з набуттям досвіду в сфері запобігання легалізації кримінальних доходів/фінансуванню тероризму, - не менше ніж три роки або стаж роботи на посаді керівника банку (підрозділу банку) за напрямом діяльності у сфері запобігання легалізації кримінальних доходів/фінансуванню тероризму - не менше одного року;</p> <p>2) знає законодавство України у сфері запобігання легалізації кримінальних доходів / фінансуванню тероризму та міжнародні стандарти в цій сфері, а також володіє навичками щодо застосування в практичній діяльності вимог законодавства України та внутрішніх документів банку з питань фінансового моніторингу.</p>
<p style="text-align: center;">Додаток 2 до Положення про здійснення банками фінансового моніторингу</p> <p>Анкета клієнта - юридичної особи - резидента має містити такі відомості: 15. Дата первинного заповнення анкети.</p>	<p style="text-align: center;">Додаток 2 до Положення про здійснення банками фінансового моніторингу</p> <p>Анкета клієнта - юридичної особи - резидента має містити такі відомості: 15. Дата первинного заповнення анкети.</p> <p>15¹. Дата верифікації клієнта.</p>

<p>16. Дата здійснення та заходи щодо здійснення поглибленої перевірки клієнта.</p>	<p>16. Дата здійснення та заходи щодо здійснення поглибленої перевірки клієнта. 35. Дата відмови від установлення/підтримання (розірвання) ділових (договірних) відносин.</p>
<p>Додаток 3 до Положення про здійснення банками фінансового моніторингу</p> <p>Анкета клієнта - юридичної особи - нерезидента має містити такі відомості:</p> <p>14. Рівень ризику проведення фінансових операцій з легалізації кримінальних доходів / фінансування тероризму**.</p> <p>15. Дата первинного заповнення анкети.</p> <p>16. Дата здійснення та заходи щодо здійснення поглибленої перевірки клієнта.</p>	<p>Додаток 3 до Положення про здійснення банками фінансового моніторингу</p> <p>Анкета клієнта - юридичної особи - нерезидента має містити такі відомості:</p> <p>14. Рівень ризику проведення фінансових операцій з легалізації кримінальних доходів / фінансування тероризму**.</p> <p>15. Дата первинного заповнення анкети.</p> <p>15¹. Дата верифікації клієнта.</p> <p>16. Дата здійснення та заходи щодо здійснення поглибленої перевірки клієнта. 35. Дата відмови від установлення/підтримання (розірвання) ділових (договірних) відносин.</p>
<p>Додаток 4</p>	<p>Додаток 4</p>

<p style="text-align: center;">до Положення про здійснення банками фінансового моніторингу</p> <p>Анкета клієнта - представництва юридичної особи - нерезидента має містити такі відомості:</p> <p>16. Дата первинного заповнення анкети.</p> <p>17. Дата здійснення та заходи щодо здійснення поглибленої перевірки клієнта.</p>	<p style="text-align: center;">до Положення про здійснення банками фінансового моніторингу</p> <p>Анкета клієнта - представництва юридичної особи - нерезидента має містити такі відомості:</p> <p>16. Дата первинного заповнення анкети.</p> <p>16¹. Дата верифікації клієнта.</p> <p>17. Дата здійснення та заходи щодо здійснення поглибленої перевірки клієнта.</p> <p>43. Дата відмови від установлення/підтримання (розірвання) ділових (договірних) відносин.</p>
<p style="text-align: center;">Додаток 5 до Положення про здійснення банками фінансового моніторингу</p> <p>Анкета клієнта - фізичної особи має містити такі відомості:</p> <p>15. Дата первинного заповнення анкети.</p> <p>16. Дата здійснення та заходи щодо здійснення поглибленої перевірки клієнта.</p>	<p style="text-align: center;">Додаток 5 до Положення про здійснення банками фінансового моніторингу</p> <p>Анкета клієнта - фізичної особи має містити такі відомості:</p> <p>15. Дата первинного заповнення анкети.</p> <p>15¹. Дата верифікації клієнта (під час встановлення ділових відносин).</p> <p>16. Дата здійснення та заходи щодо здійснення поглибленої перевірки клієнта.</p>

	<p>.....</p> <p>29. Дата відмови від установлення/підтримання (розірвання) ділових (договірних) відносин.</p>
<p>Додаток 6 до Положення про здійснення банками фінансового моніторингу</p> <p>Анкета клієнта - фізичної особи - підприємця має містити такі відомості:</p> <p>.....</p> <p>15. Дата первинного заповнення анкети.</p> <p>16. Дата здійснення та заходи щодо здійснення поглибленої перевірки клієнта.</p> <p>.....</p>	<p>Додаток 6 до Положення про здійснення банками фінансового моніторингу</p> <p>Анкета клієнта - фізичної особи - підприємця має містити такі відомості:</p> <p>.....</p> <p>15. Дата первинного заповнення анкети.</p> <p>15¹. Дата верифікації клієнта.</p> <p>16. Дата здійснення та заходи щодо здійснення поглибленої перевірки клієнта.</p> <p>.....</p> <p>30. Дата відмови від установлення/підтримання (розірвання) ділових (договірних) відносин.</p>
<p>Додаток 7 до Положення про здійснення банками фінансового моніторингу</p> <p>Анкета клієнта - фінансової установи - нерезидента - кореспондента має містити такі відомості:</p> <p>.....</p> <p>18. Дата первинного заповнення анкети.</p>	<p>Додаток 7 до Положення про здійснення банками фінансового моніторингу</p> <p>Анкета клієнта - фінансової установи - нерезидента - кореспондента має містити такі відомості:</p> <p>.....</p> <p>18. Дата первинного заповнення анкети.</p>

<p>19. Дата здійснення та заходи щодо здійснення поглибленої перевірки клієнта.</p>	<p>18¹. Дата верифікації клієнта.</p> <p>19. Дата здійснення та заходи щодо здійснення поглибленої перевірки клієнта.</p> <p>34. Дата відмови від установлення/підтримання (розірвання) ділових (договірних) відносин.</p>
---	---

Директор Департаменту
фінансового моніторингу

Ігор БЕРЕЗА

“ ____ ” _____ 2019 року